

DOROTHÉE ZUMSTEIN

PACIENTKA 66
(**AMERICKÁ LOBOTOMIE**)

2019

(překlad Petr Christov © 2020)

POSTAVY:

Hlas Ameriky

A (v pořadí, jak se objevují na scéně):

Přistěhovalci

Bostonští WASPs

Dolary

Chůvy (dobré víly)

Lidské řeči

Reportéři

Jeptišky od svaté Gertrudy

PR poradci

Bezradní manželé

Matka & teta toho, jehož jméno se neříká

Sestřičky (včetně jedné, která s tím sekne)

Ona & on

Hlas Ameriky je postava jako každá jiná. Bylo by tedy vhodné, kdyby disponovala tělem a kdyby toto tělo bylo ženské.

Rychle také pochopíme, že nám, nikoli náhodou, připomíná sochu Svobody.

Všechny ostatní postavy hraji (nebo mohou hrát) dva herci či herečky. Vlastně se jedná (a priori) o hru pro tři herce. Ale klidně i více!

(Vyskytuje-li se na konci verše v dialogu pomlčka (-), měli by herci svými dalšími replikami rychle navázat.)

*Řekněte mi, kde vás bolí?
Doktore, ani strach mi nedovolí.
Co vám tedy vězí hlavě?
Ostří, doktore, jako při popravě!¹*

(Théodore F. del Sasso: *Skulls & Bones*)

---

¹ přebásnil Patrick Fridrichovský

PROLOG - THE VOICE OF AMERICA

The Voice of America

Ani pořádně nevím, jak se to seběhlo. Večeře, nenucená konverzace se rozproudí a už mluvíme o LOBOTOMII. (Na můj vkus, pokud vás to tedy zajímá, vyznělo tohle slovo vyřčené kdesi mezi salátem a kuřetem na kari dost nechutně.) Znáte lobotomii, že ano – takový ten drobný chirurgický zákrok, při kterém skalpelem a kladívkem proniknete do čínorodého mozku a přeréžnete tam nervová vlákna, čímž přerušíte některá spojení, abyste z hlavy prostě a jednoduše dostali, co tam nemá být a co překáží, což teda není zrovna křesťanské a vlastně ani ne moc americké -

Ale to odbíhám. Mluvila jsem o večeři, a tam to slovo najednou padlo! Takže se začalo mluvit o lobotomii a někdo – ale kdo? – zmínil Rosemary Kennedyovou.

Rosemary Kennedyová – dcera velvyslance, sestra prezidenta a dvou senátorů. Rozkošný úsměv, zničený osud, jedna z těch půvabných obětí, které Amerika držela pod pokličkou. “Ale to bylo už dávno, to je minulost, historie,” haleká jeden z hostů u stolu. “Historie, jak ji máme rádi, příběh se vším všudy... Velký příběh z Historie s velkým H – příběh na hraně. Je to ale taky příběh malý, soukromý, který Historie pěkně zametla pod koberec; kde si počká, dokud někdo tohle drsné, dlouho ukryvané tajemství nevyhrabe.”

A proto mě povolali:

Abych vám ten příběh ukázala a předvedla

(Prostřednictvím své optické mechaniky a panoramatického vidění).

Říkala jsem, že mě povolali, ale *povolali* není to správné slovo.

Nepovolali mě, *vyvolali* mě.

Co jsem zač?

Idea? Alegorie? Ať tak či tak, jedno je jisté: zaujímám místo. Ve vašem zorném poli – a vašich představách; takže někteří mi říkají *fata morgána* nebo *iluze* nebo *přelud*. Ale hlavně jsem HLAS, hlas, co vysvětluje, vykládá a provede vás temnotou. Hlas, který se nese jako vítr, proniká zdmi i napříč časem. Zkrátka a dobře hlas, který vám otevírá cestu.

Řekněme, že jsem (jen a pouze): *Hlas Ameriky*.

Zavřete oči. Popíšu vám, jak se vidím. A možná mě taky tak uvidíte, kdo ví? Protože já se vám chci zjevit v co nejskvostnějším vzezření a v tom nejlepším světle.

A nejlepší světlo pro mě bývá za *úsvitu*.

V šedém, deštěm smáčeném úsvitu.

Takovém, v němž se moje silueta začíná rýsovat
v celé své měděné kráse,
na samém okraji Nového světa,
ano, tam a tehdy se moje silueta
vyjímá nejlépe!

A tam, na podstavci-piedestalu v podobě aztéckého chrámu
na ceduli s vyrytým nápisem
se lze dočíst víceméně toto:

*Ať přijdou ke mně bosí, znavení,
odpad národů, jimž došla trpělivost,
já posvítím jim u zlatých dveří!*

Závěrečná slova se utopí ve zvuku vln.

Přistěhovalci

(Jsou dva. Jsou jich tisíce.)

Muž nebo žena 1 My bosí, unavení -

Muž nebo žena 2 Odpad národů, jimž došla trpělivost,
ubíjí a málem zlomení

příčným i podélným kymácením trupu -

Muž nebo žena 1 Zoufalou plavbou -

Muž / žena 1 a 2 My – krysy z podpalubí -

Muž nebo žena 1 Co nemáme už málem ani kufr -

Muž nebo žena 2 My – maso na prodej -

Muž nebo žena 1 Kterému draze prodali -

Muž nebo žena 2 Sen o zemi -

Muž nebo žena 1 S ulicemi zlatem dlážděnými!

Muž nebo žena 2 Když tu někdo vykřikne -

Muž nebo žena 1 Štěstím nebo hrůzou?

Muž nebo žena 2 *I see the Lady!*

Muž nebo žena 1 Hrnem se na palubu, cpeme se k zábradlí,
strach a zima jsou ty tam -

Muž nebo žena 2 Z otevřených úst zní *Ach!* a *Ó!*

A jako plachty se naše těla vypínají k ní -

Muž nebo žena 1 Protože stejně,

protože stejně,

těch tři sta stop od paty podstavce

ke zlaté špici pochodně

vám husí kůži nažene -

Muž nebo žena 2 A tak, kdo ji vidí, zakřičí -

Muž nebo žena 1 Tisícem neznámých řečí a nářečí -

Muž nebo žena 2 Vzrušením i vzteky -

Muž nebo žena 1 Ti, kdo mají svého boha, před ním poklekají -

Muž nebo žena 2 Jiní žehnají zas nebesům -

Muž nebo žena 1 Polomrtví radostně procitají -

Muž nebo žena 2 Znovu našli sílu a chuť do života!

Muž nebo žena 1 Těch tři sta stop od paty podstavce

ke zlaté špici pochodně

umí pěkně ohromit, to se ví,

toho, kdo si s sebou táhne životy

v tlustých vrstvách vyskládané -

Muž nebo žena 2 Umí pěkně ohromit, to se ví,

toho, kdo si s sebou nese minulé i budoucí

zašité ve dvojité podšívce kabátu a peleríny -

Muž nebo žena 1 Umí pěkně ohromit - to se ví,

toho, kdo těžce cestuje na lehko.

The Voice of America

Moje nohy se pod anticky zřasenými záhyby zeleno-šedé róby dají sotva vytušit. Zlí jazykové tvrdí, že nosím špinavé koturny, protože jsem prý svými ocelovými podrážkami udupala původní obyvatele, první národy!

Já, Svoboda?

I - JOSEPH P. KENNEDY

The Voice of America

Každopádně: *Není důležité, kdo jsme, ale za koho nás považují ostatní!* To jsem neřekla já – to byl Joseph P. Kennedy, velký rodič jednoho prezidenta a tří senátorů, otec-zakladatel jedné velké dynastie.

Tohle motto z kalené oceli předá svým synům – Josephovi, Johnovi, Bobovi a Tedovi - a bude se jim přitom dívat do očí svýma blankytnýma očima, pohledem, který nikdy neuhýbá, pohledem, který má nutkavou potřebu říkat pravdu do očí, pohledem, který je klíčem k úspěchu. *Není důležité, kdo jsme, ale za koho nás považují ostatní!* Ale to začne platit až později! Zatím je ti dvacet let, Josephe P., a ještě jsi k tomu nedospěl, ani ke svému dobovatelskému úsměvu, ani k funkci *kapitána* univerzitního baseballového týmu, ani k penězům; a jenom zdvořilé vystupování ti samo všechny dveře otevřít nedokáže.

Tak co – slyšíš ty hlasy, Josephe P.? Už slyšíš to bzučení bostonských *wasps*?

Bostonští WASPs

Wasp 1 V našich spolcích, kroužcích a klubech
předěláme svět – svět a Ameriku,
pěkně čistým bourbonem...

Neslyšíte něco, pánové?

Zdá se mi, že někdo klepal -

Wasp 2 Nejspíš zase Joseph P.!

Wasp 1 Vždyť jsme mu to přece řekli!

Wasp 2 Řekli jsme mu zas a znova:

Wasp 1 a 2 “Sem se nikdy nedostaneš!

Tak v to ani nedoufej – tak to prostě je!”

Wasp 1 “Koukej zmizet a vypadnout

i s celou svou pochybnou rodinou

utopenou v hlubině času

a při riskantní plavbě lodí,

zatímco my všichni tady

máme mezi předky

jen protestanty z Anglie,

jenom yankees z dobrého chovu -“

Wasp 2 Vždyť jsme mu to přece řekli!

Wasp 1 Řekli jsme mu zas a znova:

Wasp 1 a 2 “Sem se nikdy nedostaneš!

Tak v to ani nedoufej – tak to prostě je!”

Wasp 1 “Koukej zmizet a vypadnout

i s celou svou prašivou rodinou,

tisícihlavou masou obyčejných lidí,

my totiž máme předky,

co nás už nejmíň třetí generaci

bílýma očima pozorují

z fotek rodinných alb

vázaných v kůži se zlatou ořízkou.”

Wasp 1 a 2 “Sem se nikdy nedostaneš!

Tak v to ani nedoufej – tak to prostě je!”

Wasp 1 Vždyť jsme mu to přece řekli!

Wasp 2 Řekli jsme mu zas a znova:

Wasp 1 “Koukej zmizet a vypadnout

i s celou svou křupanskou rodinou,

tví předci jsou dobrý tak akorát

na sbírání brambor -“

Wasp 2 “A na lámání kamene!”

Wasp 1 “Koukej zmizet a vypadnout

i s celou svou chudou rodinou,

s chudákama, co chcípaj hlady,

žerou kořínky

a dřou bídu s nouzí -“

Wasp 2 “Co louskaj kameny,

pasou se na rozbahněný louce,

žerou trávu a ryjou drčkou v bahně;”

Wasp 1 “Co žvejkaj chaluhy, nechutný

jako ta vaše irská hudba,

ty vaše staromódní žalozpěvy!”

Wasp 2 Vždyť jsme mu to přece řekli!

Wasp 1 Řekli jsme mu zas a znova:

Wasp 1 a 2 “Sem – se nikdy nedostaneš!

Tak v to ani nedoufej – tak to prostě je!”

The Voice of America

Jen ať tě ti panácci a jejich ženušky klidně nechají stát přede dveřmi. Já ti svoje dveře otevřu, otevřu ti je úplně dokořán! Oni jsou lidé minulosti, ale já potřebuju lidi pro budoucnost, já potřebuju lidi jako ty! Přístup blíže, Joseph P. Kennedy, přístup ještě o krok blíže, neváhej a vejdi! Pod vrstvami záhybů mých nadýchaných zeleno-šedých šatů se skrývá železná konstrukce: a v ní své články odvíjí dlouhý šnekovitě zatočený červ. Vyšlápni ty schody a dostaneš se na balkón, který se vine okolo mého náhrdelníku. Není to špatné, ale tohle už viděla spousta lidí před tebou! Prozradím ti, že je tu ještě jedno schodiště – tajnější. Vlastně spíš žebřík, po kterém se můžeš vyšplhat až opravdu na vrchol, tak vysoko, jak je to jen možné – do pochodně! Stoupej, Joseph P. Kennedy, stoupej ještě výš, stále výš... Já potřebuju lidi pro budoucnost, já potřebuju lidi jako ty. Věděla jsem, že přijdeš, Joseph P. Kennedy, a znovu pozlatíš můj erb, oživíš můj plamen, obnovíš slávu mého mýtu. Až vystoupáš ke mně na vrchol, všichni ti panácci a jejich ženušky už v tobě uvidí jen a pouze slavného Američana! Znam tvé touhy, a protože se týkají i mě, chci je vyslyšet, ty tvoje sny potomka irských přistěhovalců – katolíků nejkatolíkovanějších. Americký sen, to je něco jako posvátný oheň, něco jako krásná zahrada: musí se udržovat!

Ty, Joseph P., budeš tvrdě pracovat a všemi možnými prostředky rozmnožovat své jmění (a co na tom, že ty prostředky nebudou zrovna nejkřesťanštější). Bůh téhle země, Bůh Ameriky, se umí postavit na stranu těch, kdo svedou rozmnožovat a plodit dolary. A pod tvýma téměř zcela bezskrupulózníma rukama zazpívá obyčejné železo – proměněné v ušlechtilý kov - svou slavnou píseň!

Dolarová píseň

(Jsou dva. Jsou jich miliony.)

Dolar 1 Kdysi jsme byli stříbrní,
na líci pěkně ražení – slovem *liberty*.

Dolar 2 Na líci pěkně ražení – slovy požehnanými:

Dolar 1 a 2 IN GOD WE TRUST!

Dolar 1 Slogan za všechny peníze, co, Joseph P.?

Dolar 2 Ten ti protáhne a pročistí
seshora dolů zdola nahoru
tvou reputaci ušpiněnou
uhlím a potem
a klepy a závistí -

Dolar 1 Prý šmelil s chlastem, páčil alkohol!

Dolar 1 a 2 IN GOD WE TRUST!

Dolar 2 Jak prosté a čisté,
že ano, Josephe P.?
Stačí slogan vyražený na minci,
slogan, co mluví o bohu -

Dolar 1 Bohu Ameriky
a Američanů -

Dolar 2 Na straně vítězů,
těch, kdo jdou stále dál...

Dolar 1 a 2 IN GOD WE TRUST!

Dolar 2 *Slogan za všechny peníze – co, Josephe P.?*

Dolar 1 Stejně jako čistá voda umí
skvěle umýt ruce zamazané
od špinavé práce a nekalých lidí!
Na burze jako na burze!
Obchod je obchod
a účel světí prostředky!
Prý přišel o všechny své peníze -

Dolar 2 A VÁM TO NEPŘIPADÁ ZVLÁŠTNÍ?

Dolar 1 Prý je teď bohatší než kdy dřív -

Dolar 2 NA KAŽDÉM ŠPROCHU PRAVDY TROCHU!

Dolar 1 Ale být po krizi bohatší než před ní?

Dolar 1 a 2 IN GOD WE TRUST!

The Voice of America

Ano, Josephe P. - slogan za všechny peníze! Všechno pořádně umýt, všechno vyprat, tvoje ruce i tvoje první miliony, zařídít, aby byly čisté a zářivé jako svět na samém počátku, jako tvůj

novosvětský úsměv nebo jako perly, co nosí Rose kolem krku – jednu řadu dvě či tři podle toho, o jak velkou slávu jde. Pěkná holka, tahle Rose, a z dobré rodiny! Skvělá partie (nejlepší v Bostonu). Dcera starosty (tatínkova nejmilejší). A co nevidět též dobrá manželka a matka ve zdánlivě dokonalém hnízdě a záhy také příkladná to rodička potomků, jimž v širém kraji nebude rovno. Jisté dveře však zůstávají stále zavřené – dveře do dobré společnosti, které jenom staré stříbro voní po růžích. A tak v tobě zatím přetrvává, Josephe P., stále ta vzpomínka na jistý klub, do něhož tě nevzali, a na jeho dveře, krásně zdobené – se lvy, co cení zuby, a s hroty pěkně ostrých oštěpů.

Ale jak jsem ti už říkala: znám tvé touhy a chci je vyslyšet. Můžeš mi věřit: jeden z tvých synů se stane prezidentem Spojených států amerických. Pravda, možná za cenu jistých obětí... Zatím ale, Josephe P., vydělávej peníze, dělej děti. Mezi lety 1918 a 1932 jich budeš mít devět. Dostatečný počet synů a k tomu pár dcer na ozdobu. Když je holka pěkná (a manželům Kennedyovým pěkné holky jdou), nikdy se ve světě neztratí.

II - ROSEMARY

Chůvy (dobré víly)

Chůva 1 Skláníme se,

Chůva 2 My, chůvy, dobré víly,

Chůva 1 Nad kolébkou těchto mimin

Chůva 2 Zhruba jednou za dva roky.

Neboť stejně jako dávní páni

i Joseph P. jezdí po světě -

Chůva 1 Napříč všemi kontinenty,

ale nakonec se vrátí domů

splnit si své povinnosti manželské!

Chůva 2 A když jisté stvoření

po svém zploditeli zatouží,

Joseph P. se vždy zpátky vrací -

Chůva 1 Ctít ženu svou a její ctnosti křesťanské!

Chůva 2 Skláníme se -

Chůva 1 My, chůvy, dobré víly -

Chůva 2 Nad kolébkou těchto dětí -

Chůva 1 Zhruba jednou za dva roky.

Venku je zrovna válka,

když se v roce 1915 narodí -

Chůva 2 Joseph, zvaný "Jo junior",

prvorozený člen bratrstva -

Chůva 1 Ale dům, to je kokon,

velký kokon z bílého hedvábí,

jenž tlumí rachot děl...

Chůva 2 Skláníme se -

Chůva 1 My, chůvy, dobré víly -

Chůva 2 Nad kolébkou těchto dětí. Venku zrovna zuří krize,

když se roku 1932 narodí Teddy – nejmladší.

Chůva 1 Tenhle dům jsou ale jesle,

obří úl, jasným světlem zalitý,

kam krach, ani krize nikdy nechodí!

Chůva 2 Však jak se praví v “Lukášovi”:

“Komu bylo hodně dáno” -

Chůva 1 “Od toho se čeká víc” -

Chůva 2 Dobře se narodit, není jen tak -

Chůva 1 Nestačí mít peníze a budit závist -

Chůva 2 Den co den je třeba si to zasloužit!

Chůva 1 Skláníme se -

Chůva 2 My, chůvy, dobré víly -

Chůva 1 Nad kolébkou těchto dětí,

zhruba jednou za dva roky -

Chůva 2 Pět holek a čtyři kluci -

Chůva 1 Pěkná devítka -

Chůva 2 Jak korálky na růženci -

Chůva 1 1915?

Chůva 2 Joseph Junior!

Chůva 1 1917?

Chůva 2 John!

Chůva 1 1918?

Chůva 2 Rosemary!

Chůva 1 1920?

Chůva 2 Kathleen, řečená “Kit”!

Chůva 1 1921?

Chůva 2 Eunice!

Chůva 1 1924?

Chůva 2 Patricia!

Chůva 1 1925?

Chůva 2 Robert, řečený “Bob”!

Chůva 1 1928?

Chůva 2 Jean!

Chůva 1 1932?

Edward, řečený “Ted” nebo “Teddy”!

Chůva 2 Co to slyším – co to je?

Chůva 1 To je alarm!

Chůva 2 Na výrobní lince
nějaký problém asi mají -
Chůva 1 Vadný výrobek -
Chůva 2 Se nějak dostal do zásilky -
Chůva 1 A to vypadala tak krásně, prvotřídně -
Chůva 2 Číslo tři!
Chůva 1 Rosemary – nejstarší z holek?
Chůva 2 Skrytá vada?
Chůva 1 Zmetek ve výrobě?
Chůva 2 Jak se to jen mohlo stát?
Chůva 1 Určitě ne při početí -
Chůva 2 Ani během vývoje -
Chůva 1 Nejspíš tedy při dodávce:

při ní zjevně musela být
trojka nějak poškozená.

Chůva 2 Už to vidím – vzpomínám si:
Září 1918

špatná doba na porody,
tehdy na podzim měli doktoři jiné priority -

Chůva 1 *The Spanish Lady* -

Chůva 2 Zastavit pandemii!

Chůva 1 A jak to bylo s Rosemary?

Chůva 2 Dítěti se chtělo ven, ale sestra řekla:

“Musíte počkat na doktora!

Tak se ještě chvíli snažte,

ať to dítě nejde ven” -

Rose – jak byla vychovaná – bez námitek poslechla!

Vždy jí přece říkali:

“Když nebudeš někdy vědět,

drž se pořád pěkně zpátky,

ale hlavně nenechávej

na sobě nic vůbec znát,

co máš v sobě, nech si uvnitř!”

Chůva 1 Tyhle holky, jako Rose,

umí vždycky poslechnout,
držet nohy u sebe a ani se nepohnout!

The Voice of America

Vskutku nádherná rodinná fotografie... Jako stupínky, notová osnova z dětí seřazených od nejmenšího k největšímu, od nejvyššího k nejhlubšímu. Překrásný nástroj – na který rodiče Kennedyovi svedou zahrát ty nejčistší tóny: synátor prezident! Nejstarší má cestu danou. Ale ten volební obvod - ach, ten volební obvod! Zatím si ale hrajte, malinké moje – blondaté a zrzavé s pihami od sluníčka a skvostným chrupem... Jak jim to běhá, skáče, strká se a strká, čilé to je a ladně se to pohybuje (nepočítáme-li tedy Rosemary). A trochu se to škádlí – to bude asi už takový rodinný sport. Ach, ta soutěživost! Takové krásné potomstvo, ach, krásná děcka, která nic netrápí, která se venku umějí předvést a doma vědí, jak se mají chovat (nepočítáme-li tedy Rosemary).

Rosemary – nejstarší dcera, třetí v pořadí, co měla udávat mladším tón. Ale co to: pusu má otevřenou, rukama klátí sem a tam, ani nepozná, kde je vlevo a kde vpravo, nejpomalejší závodnice, která těžko snáší prohry, když už se ji někdo mermomocí snaží *zapojit*. A jak čmára – to snad nejsou ani písmena: jedno přes druhé, padají dolů pod linku. A ta tyč je moc vysoko. Rosemary se marně natahuje, snaží se, snaží, může se přetrhnout, ale ne, marně, ta tyč je moc vysoko, hodně moc vysoko... (*Křik.*) Rosemary! Křičí? To není možné! Tady někdo křičí? Ne – tady ne! Tohle se u Kennedyových nedělá! Ale tohle není poprvé. Ne, Rosemary takhle rozhodně nekřičí poprvé. Doktor říká, že *je to záchvat*. Říká, že *je to lehká deprese*. Do tohoto domu ovšem doposud žádný záchvat, natož pak deprese nikdy nevstoupily!

Opatrovníci, diety, injekce: všechny prostředky jsou dobré, hlavně pokud zabrání tomu křiku, který hrozí, že zase znovu propukne. Jeden doktor, pak dva doktoři, tři doktoři. “Pojďte dál, pane doktore, už na vás čekáme! Kde je zase ta Rosemary? Šla ven? Jak to že šla ven? To není poprvé, že?”

Tak poprvé to rozhodně není a rozhodně také ne naposledy! Protože jakmile se naskytne příležitost utéct, zmizet, prchnout, Rosemary neváhá. Díky bohu vím, kde je jí konec. Podívejte, támhle je, courá se městem, sama po ulicích. Zvláštní, ale když se takhle prochází, vypadá úplně jinak. Jako by snad, jak se někdy říkává, chytila vítr do plachet. A lidé okolo si povídají -

Lidské řeči

Něčí hlas 1 *She spreads and she leaks*

Něčí hlas 2 *Spreads like a disease*

Něčí hlas 1 Jak se nese a jak letí -

Něčí hlas 2 Jako střela

Něčí hlas 1 Jak se nese a jak letí -

Něčí hlas 2 Jako střela, holka nejstarší

Něčí hlas 1 *She spreads and she leaks*

Spreads like a disease

Něčí hlas 2 Jak se nese a jak letí -

Něčí hlas 1 Jako kočka,

které běží po čichu -

Něčí hlas 2 Jak vyjetý olej, co z motoru

kapka za kapkou si teče -

Něčí hlas 1 *She spreads and she leaks*

Spreads like a disease

Něčí hlas 2 Jak se nese a jak letí -

Něčí hlas 1 Všechno nechá za sebou -

Něčí hlas 2 Mokrou stopu i úlovek -

Něčí hlas 1 To se ví, že tohle nechá mastné fleky!

Něčí hlas 2 *She spreads and she leaks*

Něčí hlas 1 *Spreads like a disease*

Něčí hlas 2 Koukej, jak ten pumpař

na ni pořád zírá

a furt drží hadici...

Něčí hlas 1 Benzín kape, odkapává,

hlavně bacha na cigára!

Něčí hlas 2 *She spreads and she leaks*

Spreads like a disease

Něčí hlas 1 Jak se nese a jak letí

Jako epidemie,

jako požáry -

Něčí hlas 2 Neměli by se zavolat hasiči?

Něčí hlas 1 Ne – hasiči ne!

Hlavně žádné hasiče!

S nazrzlými a blond vlasy -

Něčí hlas 2 S průzračnými očima a opálenou kůží
jako irští námořníci -

Něčí hlas 1 Hlavně žádné hasiče!

Něčí hlas 2 Byli by z ní jenom paf -

Něčí hlas 1 Byla by z nich jenom paf
a ten zájem, co by v ní vzplanul,
by jen přilil olej do ohně,
co v ní kdesi uvnitř doutná -

Něčí hlas 2 Oheň, co v ní uvnitř doutná,
(kdyby ho chtěl někdo hasit),
by se jenom rozhořel,
rozhořel a rozšířil se
všude jinde po těle -

Něčí hlas 1 Až by jednou přiběhla
dolů na schodiště před domem
pěkně s břichem kulatým

Něčí hlas 2 *She spreads and she leaks*
Spreads like a disease...

Něčí hlas 1 Jak se nese a jak letí
a zapálí vše co potká -

Něčí hlas 2 Hlavně žádné hasiče!
To by bylo, jak se říká,
jak lít olej do ohně!

The Voice of America

Cítíte to? Tenhle smrad? Trochu se z toho zvedá žaludek, že? A víte co? Obávám se, že za to můžu já! Oni mě sice vždycky jednou za rok pořádně zvenku i zevnitř vycídí, ale stejně mi v záhybech oděvu zůstanou vředy, štiplavá smrdutá vlhkost, špína, která nezmizí... Ale o čem jsem to mluvila? Aha, ano, o Rosemary! “*Co si počít s holkou, která to nemá v hlavě v pořádku a co se jí tělo staví na hlavu.*” kladou si otázku rodiče Kennedyovi. V době, kdy byl Joseph P. velvyslancem v Anglii, s ní chodili ven jen při zvláštních příležitostech: oblékli ji, vyšňořili, připravili a ona udělala dojem, nebo dokonce vzbudila senzaci. Bez diskuze: na fotografiích je

ona ta nejkrásnější a s nejhezčím úsměvem. O problém víc: všechny pohledy a objektivy fotoaparátů míří na ni a na její oduševnělou krásu, takže každým okamžikem hrozí, že se projeví (nebo prohloubí) skrytá vada materiálu! Ale nedá se nic dělat: její sestry jsou sice lépe vycvičené, ale favoritkou novinářů a miláčkem reportérů je ona.

Reportéři

(Zvuky parníku – racci a vlny)

Reportér 1 Stejně krásná jako Lana Turnerová přezdívaná “holka ve svetru” -

Reportér 2 Stejně krásná jako Lana Turnerová, hvězda studia Metro-Goldwyn-Mayer -

Reportér 1 Ach – vypadá jako pravá star!

Reportér 2 Která nevděčí za vše jenom penězům -

Reportér 1 Která má také něco v sobě!

Reportér 2 No ne – jen se podívejte na ten kostým!

Velice chic, že – ačkoli možná trochu moc na tělo...

Ale to se musí nechat – nosit ho umí!

Nepochybně je šitý na míru -

Reportér 1 Stejně jako pro její sestry,

ale na sestřích nemá ono na míru

takový efekt jako na ní

na Rosemary...

Rosemary látka obtéká

jako – za hezkého počasí – chladivý proud

kýl zaoceánského parníku

Reportér 2 Velice chic, že – ačkoli možná trochu moc na tělo...

Ale to se musí nechat – nosit ho umí!

Reportér 1 Rosemary látka obtéká

jako když rukou hladíte

hebký hřbet siamské kočky

Reportér 2 Látka se na ní schoulí do klubíčka,

schoulí se a vrní...

Reportér 1 Na palubě si všichni všimají jenom jí -

Reportér 2 Brzy se to rozkřikne,

od strojovny

Reportér 1 Až po můstek prvního důstojníka -
kde má rodina své kajuty -

Reportér 2 Všichni si představují, že jsou hrdiny filmu
Lea McCareyho -

Reportér 1 S Cary Grantem Charlesem Boyerem -

Reportér 2 V němž hrdina, milý lump -

Reportér 1 Nebo reportér, kterému došly senzace -

Reportér 2 Pronásleduje bohatou dědičku
na palubu zaoceánského parníku -

Reportér 1 Stále ve střehu, aby jí, když vyjde na palubu,
mohli nabídnout pohár vína

Reportér 2 Ale dědičky se takhle na víno neloví.

Reportér 1 Navíc tahle holka, jak už to vypadá...
Podle toho, co se říká, o téhle Rosemary...

Reportér 2 Co se říká?

Reportér 1 Ale nic, jenom Jim mi říkal -

Reportér 2 Její matka ji pořád hlídá!

Reportér 1 A má proč! Podle Jima -

Reportér 2 Mně to vůbec nezajímá!

The Voice of America

Cítíte ten smrad, že ano? S tím nikdo nic nenadělá – s těmi nánosy špíny, co se mi usazují v záhybech šatů, v tónech mého hlasu, ve všech koutech a zákoutích mé země, kam sotva moje pochodeň dosvítí. Ale zpátky k našim ovečkám, jak se říká, i když nejspíš trochu černým. Nechali jsme Rosemary, její matku - plus další dva nebo tři její sourozence - na palubě parníku, který je veze do Anglie.

Ale tak dobrá - už tu anglickou odbočku ukončíme! Když se rodina vrátila zpátky do Ameriky a čtyři bratři byli zaslíbeni velké politické budoucnosti, zavládla na kennedyovské lodi panika: všichni mají strach, že se kvůli Rosemary začne potápět. Kvůli jejím záchvatům, kvůli jejímu křiku. A tak se otec Kennedy (kterého štve, že se musí pořád ovládat) a matka Kennedyová (unavená obavami, kdy se křik ozve nanovo), a tak se otec a matka Kennedyovi, jako dobří rodiče, rozhodnou zasáhnout. Nebylo by, v zájmu všech sourozenců, lepší ji někam uklidit, stranou, pryč

od lidí – od lidí a jejich pohledů? Třeba by šlo dát ji (například) do nějakého z těch zařízení... nějakého toho zařízení, kde... do zařízení, kde se... Jako do nějakýho blázince, že jo – pardon, omlouvám se – do ústavu. Rose si bezelstně představuje, jaké to bude, podle toho, co jí popisují: nádherná velikánská budova postavená na zalesněném kopečku, obrovská hala vykládaná mramorem, se dvěma schodišti, spousta květin a kazetové stropy – to přece nemůže být tak zlé, tak zlé, jak se povídá! Nicméně ten smrad pramení odtud, právě odtud. Za to ovšem nemůže tahle *Deluxe* verze (kde pro strom nevidíme les, kde voní pot pourri a smůla suchých větví), ale nějaká její nápodoba, nějaká ta standard verze – vřed se zanítí, natéká, hrozí, že praskne. Mluvím o *state hospitals*. A jestli vám někdo nasliboval nějaké vzdušné zámky, nedejte se zmást: je to propast, je to past. Dívejte se tam kam já, sledujte světlo mojí pochodně: uvidíte nekonečné chodby – z obou stran lemované dveřmi, které jako by se odrážely v zrcadle.

Je to propast! Je to past!

Ó, víre, do něž se všechno to křičení propadá a splývá v jediný, soustavný řev!

Usaďte se na konec jedné z těch chodeb s mnoha stejnými dveřmi, s dveřmi, které se sbíhají v dálce do jediného bodu, úběžníku.

Co vidíte? Čtverec ve čtverci ve čtverci

(Jako ty háčkované výrobky, kterým se říká *boží oko*).

A dřív než byste mohli cokoli namítnout, už vás to vtahuje,

Ano – ta spirála ve čtverci vás vtahuje!

Víte, jak se anglicky řekne “úběžník”?

Vanishing point: bod zmizení.

Pro Rosemary ale ještě čas zmizení zdaleka nenastal. Zatím ji, protože nic lepšího nevymysleli, posílají do jednoho internátu ve Washingtonu, k jeptiškám od svaté Gertrudy.

Jeptišky od svaté Gertrudy

Jeptiška 1 a 2   My – jeptišky od svaté Gertrudy
jsme ji nikdy neviděli jít ven...

Jeptiška 1   Odchází tak, aby ji nikdo neviděl – Rosemary má svoje malá tajemství,
možná v tom ani není žádná prohnanost nebo záměr -

Jeptiška 2   Ale v umění útěku se teda vyzná!

Jeptiška 1   Rosemary se vrací pozdě – vždycky až za tmy

Jeptiška 2   V pomačkaných hezkých šatech
někdy i s roztrhanýma punčochama -

Jeptiška 1 My – jeptišky od svaté Gertrudy
už nechceme, aby se vracela
načichlá kouřem z cigaret.

Jeptiška 2 Rosemary, máš rozepnutou blůzičku!

Jeptiška 1 Rosemary – ty ses nalíčila?

Jeptiška 2 Rosemary – co je to z tebe cítit?

Jeptiška 1 Rosemary, viděli jsme tě, jak se touláš po ulicích!

Jeptiška 2 Rosemary – co je to za vůni, Rosemary!

Jeptiška 1 Po ulicích, Rosemary, jako toulavá kočka!

Jeptiška 2 Rosemary – tys pila alkohol, Rosemary?

Jeptiška 1 Rosemary, tady ti chybí knoflík!

Jeptiška 2 Kdo tě opil, Rosemary?

Jeptiška 1 Rosemary, tady ti chybí knoflík!

Jeptiška 2 Viděli jsme, jak jsi nastupovala do auta...

Jeptiška 1 Rosemary, tady ti chybí knoflík!

Jeptiška 2 Kdo ti dal tenhle časopis?

Jeptiška 1 Rosemary, tady ti chybí knoflík!

Jeptiška 2 Do auta k neznámému člověku -

Jeptiška 1 Rosemary – kde je ten knoflík?

Jeptiška 2 Kam tě ten člověk vzal?

Jeptiška 1 Rosemary – kde je ten knoflík?

Jeptiška 2 Pláč už teď nic nespraví, Rosemary!

Jeptiška 1 Rosemary – kdes ho ztratila?

Jeptiška 2 Rosemary – smrdíš kouřem!

Jeptiška 1 Rosemary – kde je ten knoflík?

Jeptiška 2 Rosemary – musíš se umýt!

Jeptiška 1 Knoflíky se neztrácejí,
knoflíky se jen tak zbůhdarma neztrácejí!

Jeptiška 2 Co máme říct tvým rodičům?

Jeptiška 1 Rosemary, koukej ten knoflík najít!

Jeptiška 2 Rosemary, přišij si ten knoflík!

Jeptiška 1 Inu, co naplat – no ano, co dělat
s holkou, která to nemá v hlavě v pořádku
a co se jí tělo staví na hlavu!

II - WALTER J. FREEMAN

The Voice of America

Ale přece naši krásnou velkou Rosemary nepohřbíme za živa v nějakém z těch ústavů pro blázny, nepošleme ji do některého z těch přelidněných pekel! Ne, to rozhodně ne, protože, našťástí, mám mezi svými syny i velké čističe – a zejména jeden z nich je příslibem, že vypustí přehradu slz a propíchne vředy, které teď špiní mé skryté partie.

Jen přístup, Waltere J. Freemane – protože teď půjde hlavně o tebe!

Přístup a gumovými rukavicemi mi roztáhni záhyby a faldy volných zeleno-šedých šatů!

Jen pojd k nám, Waltere J., s celým tím lobotomickým arsenálem, s těmi prvotřídními sekáčky na led a kladívky! A všichni ti psychiatři a chirurgové, co si nechtějí špinit ruce, jen ať si zůstanou pěkně v teple těch svých kapliček a kongresů! Ty, Waltere J., máš ovšem na své cestě za skutečným americkým úspěchem dva velké spojence: nadšení pro nové objevy a palcové titulky v novinách.

A to se otci Kennedymu rozhodně zamlouvá.

Když se o tvém zázračném řešení doslechne, hned ho pro Rosemary chce, když tví apoštolové až do nebe vychvalují jeho skvělé účinky: zmírnění záchvatů, vytržení z letargie, sebevrahům se vrací chuť do života, anemikům barva do tváře a rodinám pacientů naděje! Už zbývá jen krůček, doktore, ještě kapánek tu tvou frontální lobotomii (která se za nedlouho, s trochou té invence stane transorbitální) posunout. Ano, chybí ještě poslední fáze, aby se jí dostalo všeobecného uznání. Potřebuješ *Time*, potřebuješ *Lifé*, potřebuješ *New York Times*. A abys je získal, potřebuješ kouzelné slovíčko: PUBLIC RELATIONS!

PR poradci

PR 1 Musíme najít něco -

PR 2 Trochu poetičtějšího, bych tak řekl -

PR 1 Každopádně něco čistšího -

PR 2 Nemluvit o chirurgii?

PR 1 Ale jo – chirurgii necháme, hlavně chirurga, doktora!

PR 2 Bílý pláště vždycky zaberou -

PR 1 Hlavně všechno dokážou -
PR 2 Všude se dostanou -
PR 1 Jako nůž máslem,
kamkoli dovnitř se dostanou -
PR 2 Určitě, bílý plášť necháme,
ten tomu dodá autoritu -
PR 1 Samozřejmě jenom v případě, že nebude špinavý!
PR 2 Což bychom ale zase použili,
kdybychom prodávali prášek na praní -
PR 1 Kdy bílá bude ještě bělejší.
PR 2 Špinavý je ten zákrok samotný!
PR 1 Díry v hlavě,
to vrtání do mozku -
PR 2 Navíc ještě tím sekáčkem na led -
PR 1 Zbraní mafiánských zabijáků.
PR 2 Opravdu? To jsem nevěděl...
Takže pryč s tou vražednou zbraní -
PR 1 Ale zabijáka nechme -
PR 2 V neposkrvněném bílém plášti!
PR 1 Potřebujeme chirurga,
co operuje, ale nezašpiní si ruce -
PR 2 Jak otevírá lebku -
PR 1 Jako když otevíráš okno -
PR 2 Abys pěkně vyvětral -
PR 1 Jo, to je ono,
Jako když otevíráš okno -
PR 2 A venku modrá obloha -
PR 1 A modrá je ještě modřejší,
nikde ani mráček -
PR 2 Náš chirurg je jednou pro vždy
dostal z pacientovy hlavy -
PR 1 A máme to – už mám slogan:
NEW SURGERY OF THE SOUL!
Nejde přece o mozek -

PR 2 My operujeme *duši* -

PR 1 K tomu si nepotřebuješ navlíknout rukavice!

PR 2 Ani sterilizovat nástroje!

PR 1 Protože duše nešpiní!

PR 2 Paráda!

The Voice of America

V doktorově ordinaci se dveře netrhnou! Poptávka je veliká a poradník pěkně dlouhý. Sotva by teď někdo řekl, že jen o nějaké dvě desítky let později byste museli projet všechny státy křížem krážem, než byste našli (pokud vůbec) jedno jediné tělo svolné k lobotomii! Ale prozatím jeho firma neví, co je krize! A Freeman může být šťastný – ten jeho vynález, to je opravdová *success-story*! Jen se na něj podívejte: přesně takhle vypadá člověk, který uspěl.

Přesvědčí vás, což je ovšem zcela přirozené, že vás přesvědčí, ten doktorský pohled v očích je tak milý, ten doktorský úsměv je tak vlídný! Nosí kozí bradku (jak elegantní), hůl s pozlacenou rukojetí a padnoucí tweedový oblek. Tím tweedem by se člověk nechal pohladit po tváři... *Please be seated*. Ach – a ta měkoučká křesílka! Člověku se ani nechce zvedat – jak se u pana doktora dobře sedí. Už to vás tak trochu – jak bylo to slovo – tak trochu *anestetizuje*! Ach, ty bělostné zdi! *Kávu? Rád, děkuji!* Ach, ta vysoká okna, kterými je vidět na pečlivě strážný trávník! Ani jediné stébélko nikde netrčí... Kdyby všechno v životě šlo stejně jako tohle, tak bychom si ušetřili tolik problémů! *Nebo dáte přednost šálku čaje – a cup of tea? - Ano, prosím, s kapkou mléka, pokud by vás to neobtěžovalo!*

Musím ovšem říct, že v tuhle chvíli je těžké vyhovět všem. I pro mě je těžké *vyslechnout* všechny lidi na světě! Zkusme si to utřídit. Nejdřív tu máme manžele. Manžele, kteří si až doposud neměli na co stěžovat. Taky ani nebylo na co: ty jejich *American housewives* jsou krásné jako Chevrolet, multifunkční jako domácí robot z nerez oceli, v němž jim šlehají omáčky a mixují ovoce, aby uspokojily i ty nejnáročnější manželovy choutky, jsou ztělesněním dokonalé ženy!

Krásné, elegantní, načesané, dokonale upravené *ambasadorky of the American way of life*: takové jsou, dcery moje, od rána až do večera! V té vaší smutné Evropě nenajdete nic, co by jim sahalo aspoň po kotníky: ani Italy s chlupy v podpaždí, ani Francouzky, které kouří a filozofují, místo aby se věnovaly mytí nádobí. Někdy se ovšem, bohužel, i tomu nejlépe sestavenému přístroji, i když na chlup odpovídá vše platným tabulkám a normám, přihodí – ano, někdy se, bohužel, přihodí, že i ten nejdokonalejší stroj... se pokazí! A proto také k panu doktorovi chodí tak často manželé, kteří si nevědí rady -

Bezradní manželé

Manžel 1 Někdy, když mi doma otevře,
je celá nějaká divná

Manžel 2 Kdybych žárlil, doktore,
tak bych ji asi začal podezírat,
že když spálila tu kýtu,
tak se s někým zapomněla -

Manžel 1 Že měla víc práce se sebou,
aby se vyfintila a předvedla
před ledařem nebo pošťákem -

Manžel 2 Ale moje žena, doktore, je chladná
(od posledního porodu určitě)

Manžel 1 Ale moje žena, doktore, je chladná
(víte, o čem mluvím)

Manžel 2 Ale moje žena, doktore, je chladná,
mrazí jako naše nová lednička!

Manžel 1 Doktore, vraťte mi tu holku, kterou jsem si vzal!

Manžel 2 Ženu, se kterou jsem se oženil.

Manžel 1 Tu usměvavou, jako z reklamy!

Manžel 2 Co měla všechno, co má mít.

Manžel 1 Vraťte mi, doktore,
tu dokonalou domácí vílu!

Manžel 2 Už nechci tu, co celé dny
jen leží v posteli
a zírá do stropu
a vidí tam ty divné věci!

Manžel 1 Už nechci tu, co slyší jenom to,
co jí šeptají ty divné hlasy,
které (jak mi tvrdí) k ní promlouvají z dob,
kdy prý byla dcerou nějakého krále -

Manžel 2 Už nechci tu, co mi tvrdí,
že nikdy neměla manžela a nemá děti -

The Voice of America

Ale nejde jen o manžely. Jen se podívejte – například tady: tahle šarmantní vymóděná dáma, co drží kabelku, jako by to byla modlitební knížka. Přišla se poradit ohledně svého syna. Přišla si promluvit o Ronniem. Její manžel o tom ví – ví, že se šla dnes poradit s lékařem. Ale tenhle manžel by sem jen horko těžko přišel, aby si promluvil o všem tom zlém trápení, které ho postihlo. Žena přišla se svou sestrou, s tetou toho *kluka* – klukovi je sice šestadvacet, ale pro ně to bude vždycky ten jejich *malý kluk*.

Matka & teta toho, jehož jméno se neříká

Matka   Ano -

v domku

v domku na konci zahrady

v domku, co svýma vlastníma rukama

postavil můj zesnulý bratr -

Tam jsem je načapala...

Takže on taky,

náš Ronnie, náš Ronald -

Matčina sestra   Nikdy by mě nenapadlo, že náš kluk -

Matka   Takže on taky,

on je taky *to, co se neříká*...

Doktor to taky

hnedka pochopil,

říkal “dobře jste udělala,

že jste za mnou přišla”

a pak to slovo vyslovil -

Matčina sestra   To slovo, co je v Bibli?

Matka   Jiné – odbornější,

ale ještě děsivější,

horší než všechny urážky světa: diagnózu!

Pět slabik,

které mi vrazil do hlavy

jako dlouhý rezavý hřebík -

Matčina sestra Tohle slovo nebo jiné,
stejně to na věci nic nemění:

nejde přece o to změnit to *slovo*.

Myslíš, že můj Jack taky to?

Matka Nevím, jestli tvůj Jack taky to -

Ale víš, nejvíc mě na to všem děsí,

že si člověk už nemůže být jistý vůbec ničím,

nikde, ani doma na své zahradě...

Matčina sestra Prý je toho teď hodně -

Matka Myslíš?

Matčina sestra Podle toho, co říkala Mildred,

je to takový paralelní svět,

je jich spousta – opravdu hodně,

víc, než by si člověk myslel,

scházejí se takhle v parku,

tam vzadu za tou restaurací,

hned vedle benzínové pumpy

na výpadovce z města

směrem k moři...

Mildred říkala, že se scházejí

a že se mezi sebou prý poznají,

já ti ani nevím podle čeho (ale okamžitě!)

Scházejí se tam i jinde...

My – my je nepoznáme,

ale oni se mezi sebou poznají,

to mě na tom děsí úplně nejvíc -

Matka Jako upíři ve filmu -

Matčina sestra Nebo jako invaze

někde z Marsu nebo z Pluta -

Matka Invaze!

Matčina sestra Nákaza!

Matka Bůh nás chraň! Zlo

není řešení -

Matčina sestra Je nějaká naděje na vyléčení,
nějaká možnost, jak to zvrátit?

Matka Existuje ta nová operace...

Řekla jsem mu: “Doktore, zbavte ho toho,
ať jeho otec ustoupí
a nevyžene ho z domu!”

Píseň vděčných rodin

Ach, jak je dobře v ordinaci!

Doktor zavádí svůj nástroj

(anestezie téměř netřeba)

do hlavy odpírače služby vlasti,

aby ho zpátky do lůna

rodné země navrátil,

do hlavy homosexuálů,

aby je na správnou cestu obrátil,

a jindy zase do hlavy kluka, dvanáct a půl roku mu je,

který vypadá, jako by rovnou vystoupil,

s tím svým ohrnutým nosíkem,

zrzavými vlasy

a neposedným účesem,

ano - jako by rovnou vystoupil

z obrazu Normana Rockwella!

Ale nenechte se mýlit:

jeho nevlastní matka totiž říká:

je zlý a násilný!

Tak proč by u všech d'áblů

neměl taky on mít jednou právo

na nezpochybnitelné blaho

lobotomie?

The Voice of America

Naše mezihra se trochu protáhla, víc, než bylo v plánu – těch případů je velká spousta, takže si je rozhodně nebudeme přehrávat všechny. A vůbec – pro pár *happy few* se vždycky nějaká ta

propustka najde! Na Josepha P. taky jedna zbyla! Tak radši skočíme rovnou do roku 1941. Listopad se chýlí ke konci. Amerika se chystá na oslavy *Thanksgiving day* a Rosemary – pro kterou se čas naopak děsně vleče - Rosemary počítá dny, Rosemary počítá hodiny, které ji dělí od *D-day*: tak, konečně poslední středa v měsíci, konečně za ní přijede její milovaný tatínek! A o den později, ve čtvrtek, si rodina společně vychutnává proslulou drůbeží nádivku! Tak, celá rodina pohromadě (rodiče a devět synů a dcer Kennedyových) okolo pečeného krocana! *My máme maso, ó, my se máme: děkujeme bože, že si pochutnáme!* Přesně, jak jsem říkala, Ameriku čekají oslavy Díkůvzdání. A taky vstup do války. To ale Amerika zatím netuší. Krocán ještě po válce nechutná. To až později, až lidem dojde, jak jsou si krocán s válkou blízcí, pak teprve maso hodovníkům náhle zhořkne. Ale zpátky k našemu tématu. *Wednesday, the twenty-eighth of November.* Joseph P. jede za Rosemary na návštěvu do internátu. Kam se nám poděli? Á, tady jsou! Už je vidím. Dcera se na počest svého milovaného otce vyparádila, přišpendlila si na živůtek květinovou brož – nebo to byla jenom jedna jediná, samotná orchidejka? – pěkně k límečku svých koktejlů. Pevně ji chytil za paži a promlouvá k ní svým klidným hlasem, uklidňujícím a přesvědčivým zároveň, ocelovým tónem obaleným sametem. Člověk by skoro řekl: otec (a docela hrdý otec!) vede svou dceru k oltáři. Ale kam ji to vlastně vede? Do kostela za jejím nastávajícím? To ne, protože v současné chvíli je v životě naší Rosemary jediný muž, její *daddy!*

Tady nám nastupují do taxíku, nesmíme je ztratit. Jedou směrem do centra, mizí někde na třiatvacáté ulici. Zastavují před nemocnicí, která nese jméno prvního prezidenta Spojených států amerických, pomaličku vystupují z taxíku -

Vcházejí do budovy a -

Sakra! Spojení je přerušeno... Myslím, že ji ztrácíme – ano, nemáme kontakt, myslím, že jsme ji ztratili!

Dlouhá tma – nebo hudební předěl

Tunel – nebo výbuch

Světlo – nebo ticho!

The Voice of America

Moment... spojení se obnovilo... něco slyším... Někdo křičí... neskutečný řev... Že by to křičela Rosemary? Že by to byl ten křik, který chtěli Kennedyové jednou provždy z Rosemary vypudit? Momentík, než namířím to svoje světlo dovnitř do místnosti! Schodiště, dlouhá chodba – tak odsud se to ozývá! O chvíli později už vstupujeme do operačního střediska – nikdo už neoperuje! Ale na chodbě je sestřička -

A ta sestřička běží a křičí -

Sestřičky (včetně jedné, která s tím sekne)

Sestřička 1 Co se děje, Margaret?

kam se ženeš? Proč?

Zdrháš snad před ohněm

nebo tlupou lidožroutů?

Sestřička 2 To už nejde, Betty!

Musím odsud vypadnout -

Zmizet

Navždycky!

Sestřička 1 Co se děje, Margaret?

Proč sis roztrhla uniformu

a sálovou zástěru?

Sestřička 2 To už nejde, Betty!

Kašlu na uniformu -

Než tady zůstat,

to radši zase dělat sekretářku!

Sestřička 1 Řekneš mi už konečně,

proč tu křičíš jak na lesy?

Sestřička 2 Co ti mám vyprávět, Betty?

Přivezli ji -

Sestřička 1 A dál?

Sestřička 2 Hlavu napůl vyholenou,

obvaz pevně přes oči,

ruce a nohy spoutané -

Sestřička 1 A dál?

Sestřička 2 Točí se točí trepanátor,

jako modlitební mlýnek,

strašný pohled – ale netrvá to dlouho -

Sestřička 1 A dál?

Sestřička 2 Když šikovný chirurg

dvě díry pěkně vyvrtal

a pouští se rovnou do té bílé hmoty.

Noří se do ní jako do másla -

Sestřička 1 A dál?

Sestřička 2 Jak pan doktor poradil,

odříkává podle růžence

(bez jediného klopýtnutí)

modlitbičku – Otčenáš -

Sestřička 1 (odříkává) *Otče náš, jenž jsi na nebesích,
posvěť se jméno tvé.*

Bud' vůle tvá -

Sestřička 2 *Neboť tvé je království*

i moc i sláva -

Sestřička 1 A dál?

Sestřička 2 “Rosemary, znáš,

Bůh žehnej Americe?

Pověz nám, jak to je, Rosemary!”

Sestřička 1 “Bůh žehnej Americe,

mojí zemi milované,

stůj při ní, kéž její světlo

nás temnou nocí provede...”

Sestřička 2 “Ještě jednou Rosemary!”

Sestřička 1 “Bůh...

Země...

Světlo...

Nocí...

Bůh...

Bůh...”

Sestřička 2 “Rosemary?”

Sestřička 1 “Nocí

Nocí

Nocí”

Sestřička 2 “DOKTORE, MYSLÍM, ŽE JI ZTRÁCÍME -

ANO, NEMÁME KONTAKT, MYSLÍM, ŽE JSME JI ZTRATILI!”

The Voice of America

O den později si rodina společně vychutnává proslulou drůbeží nádivku. Tak – celá rodina pohromadě, rodiče a devět synů a dcer Kennedyových okolo pečeného krocana! *We have meat and we can eat it, so let us thank the Lord for it!* Moment! Opravdu devět synů a dcer? Já napočítala jenom osm! Ale tak mě teď napadá! Co by byla večere na Den díkůvzdání bez pěkné písničky, že?

(zpívá)

Devět malých Kennedyů sedí kolem krocana...

Jste si jistí? Je jich devět? Devítka to nebyla...

Chybí nám tu Rosemary! Kdepak je ta Rosemary?

Že se ještě nevrátila z té své lobotomie?

Zatím je jich jenom osm!

Osm malých Kennedyů sedí kolem krocana...

Skoná v boji hrdina – sedm zůstává!

Sedm malých Kennedyů sedí kolem krocana...

S jedním spadne letadlo – šestka zůstává!

Jen šest malých Kennedyů sedí kolem krocana...

Zabili nám prezidenta – pět jich pořád zůstává!

Pětka malých Kennedyů sedí kolem krocana...

Boba skolí spousta kulek – kvartet nám tu zůstává!

Čtvero malých Kennedyů sedí kolem krocana...

Moment, moment: čtyři mrtví, čtyři žijí?

Čtyři a čtyři, to je osm, počty ale nesedí,

Zapomněli na Rosemary, vevovážení...

Ta Rosemary – žívá? mrtvá?

Rosemary je na stole,

Copak ji tam nevidíte?

Leží na stole.

Rosemary je na stole,

Oblečená, vyšňořená, leží si tam na stole,

samořejmě připravená Díkůvzdání oslavit!

Vykuchaná, vyšňořená, hezky pevně spoutaná,

Rosemary je na stole!

Nebo že by pod stolem?

EPILOG – *ON THE ROAD*

Ona, on

On Já ti říkal,

že jsme měli jet radši za světla -

je to tady pěkně ponurý -

Ona Je tady tma jak pytlí

On Snad aspoň jako v tunelu,

furt doufám, že zahlídnu světlo na konci -

Ona Nebo jako u vlka v bříše -

On Mlč!

Ona Co je?

On Nech vlky na pokoji

Ona Proč?

On Říkám, nech vlky na pokoji -

Ona Proč jako?

On Víš přece, že v tomhle kraji...

Ona V tomhle kraji co?

On Přece víš, že jsme v kraji...

Ona Mluvíš moc potichu – neslyším tě!

On V KRAJI VLKODLAKŮ!

Hele, jede to v pohodě?

Ona Jo, proč?

On Nic – jen že ten motor má takovej divnej zvuk...

Ona Co se děje?

Není ti dobře?

On Je mi nějak divně -

Ona Jak moc divně?

On Jsem jako praštěnej palicí

Ona Možná za to můžou ty duchové!

Říká se, že tě vycucnou,

vysajou energii zevnitř

a úplně tě připraví o schopnost
vnímat a řídit!

No ale jo, máš recht – s tím motorem *fakt* něco je.

On Nehodláš tady na mě, doufám, zkoušet ten trik s rozbitým autem?

Ona Proč bych to dělala – už ses mi upsal tělem i duší.

A i kdyby, tak bych si na to vybrala úplně jiný místo.

On Jiný než Paradise Road,
nejstrašidelnější silnici v zemi,
to myslíš vážně?

Ty, která jsi tak trvala na tom,
abychom si udělali *výlet po stopách duchů*,
po starých blázincích, sirotčincích,
polepšovnách a vězeních!

Ona Zapomínáš na indiánský pohřebiště...

Hele, ten motor chcípnul -

On To si děláš srandu!

Ona To bude dobrý – není to poprvé,
on zase za chvíli naskočí -

On Panebože!

Viděla jsi to co já?

Ona Něco jsem viděla – ale co to bylo?

On Běžela tam nějaká holka -

Nějaká holka nám přeběhla přes cestu -

Ona Viděl jsi jí do obličeje?

On Jenom nohy a chodidla.

Takže jsi jí taky viděla -

Ona Seš si jistej? Nebylo to třeba srnka?

On Srnka v botách?

Ona Ona měla boty?

On Jo -

Sponkový střevíčky s páskem přes nárt nebo do T -

Ona Ty se v tom nějak vyznáš -

On Děda byl obuvník -

Ona Fakt?

On Ne.

Co děláš?

Ona Jdu se na to ven podívat -

On Koukej ty dveře zavřít!

Nechceš z toho auta snad fakt vystoupit?

Ona Ale jo, chci. Proč?

Jinak by to bylo moc moc snadný:

chtěli si hrát na horor,

chtěli si hrát na duchy,

ale když se objevili,

hnedka řvali: “nehraju”!

On Nenechávej mě samotnýho v tom autě!

Ona Hele,

máš tady někde baterku?

On V kastlíku před tebou!

Ona odejde.

A zase se vrátí.

On Tak cos zjistila?

Ona Nic jsem neviděla, nic jsem neslyšela -

Ale našla jsem tohle -

On Orchidejky?

Ona No jo – taková malá svázaná kytička!

On Tomu se říká *květinová brož*,

babička to nosila,

když se chtěla vyfíknout, jak říkala...

Určitě ji tady ztratila -

Ona Tvoje babička?

On Ne -

Ta štvaná srnka,

ta holka ve střevíčkách -

Jsi spokojená, žes ulovila jednoho ducha?

Ona Nevím -

On Jak nevíš, co tím myslíš?

Ona Jedna holka -

jedna mladá holka
jedna mladá, dlouho zavřená holka
dlouho nesměla vycházet
jedna mladá holka, trochu koketa,
si zdobila šaty kytkami...
Zavřeli ji,
tak jak se to dělává,
zavřeli ji,
když někdo nemá stání, když někdo utíká,
když se sebou někdo nechce nechat vláčet,
když se někdo nechce jen tak s něčím spokojit...
Holka zdrhá – ale oni ji vždycky dohoní.
A jednoho dne se rozhodnou, že v ní zabijí
tu vzpurnou rebelku. Pošlou ji na sál,
ale lobotomie se nepovede!
On Jako by se snad lobotomie mohla někdy povést!
To je strašně smutnej příběh!
Ona Ale to ještě není konec...
Navíc je ten příběh pravdivej...
On To sis nevymyslela?
Ona Ne – to se opravdu stalo.
On Tos někde četla?
Ona Jo – v jednom časopise...
On Takže co – co se stalo pak,
po tý zpackaný lobotomii?
Ona Tu holku schovali -
Desítky let ji schovávali
v nějakým klášteře – hele,
možná to byl zrovna ten, kolem kterýho máme jet...
Přitom ji ani nijak schovávat nemuseli:
nemohla ani chodit, ani mluvit...
Ale každou noc (večer uvidíš)
utíkala ze svého těla -
On Jako že se rozdvojila?

Ona Živý přízrak -

vstala a bloudila po okolí -

někdy se jí prý dokonce podařilo

nastoupit k někomu do auta -

On Přestaň,

přiznávám, žes mě vyděsila už dost -

Hele, nechtěla bys zkusit nastartovat?

Ona Už to jede, chytlo se to – na,

tu kytičku máš ode mě jako dárek -

On Když si vzpomenu, jak jsem chtěl jet do New Yorku...

Ona Tam to znám jako svoje boty -

On A kde jsem nakonec skončil!

Ty to tam možná znáš,

ale já tam nikdy nebyl...

a dobře víš, že je to můj sen...

Ona Co přesně?

On Vidět *The Lady* -

Dámu z přístavu,

Sochu Svobody!

Ona Upřímně, nestojí to za to -

On Rád bych vylezl až nahoru do pochodně!

Ona Tam turisté stejně nesmějí.

On To jako že se tam vůbec nikdo nedostane?

Ona Skoro nikdo...

Jenom pár *happy few*.